

Primjenjena umjetnost - Staklo - Novac -
Spomenici rimske arhitekture -
Stari i novi bogovi, početak kršćanstva -
"Jedan dan u životu jednog Rimljanina u Kölnu" -
Zlato i drago kamenje (nalazi i zbirke iz Kölna spadaju među najznačajnije zbirke antiknog nakita u svijetu)

Dan je iscrpan prikaz gradnje nove muzejske zgrade, obračun troškova - ukupni trošak gradnje uređenja i postava muzeja iznosio je 25 miliona DM (15 milijardi starih din) - Prikaz uređenja i postava muzeja, izloženih eksponata od malih minca, zlatnih i srebrnih ukrasa i nakita, umjetnički izvedenih predmeta od raznobojnog stakla, pa do rimskih kamenih spomenika sa natpisima od historijskog značenja, portreta historijskih ličnosti i dijela rimske ceste koja je također prenešena u muzej i rimskog mozaika koji je ostao na svom izvornom mjestu gdje je u rimsko doba bio postavljen.

Vrijedno je upozoriti na prilog pod naslovom "Vladari se predstavljaju" - galerije portreta rimskih careva, vojskovođa, ličnosti od Auguste koji je prvi došao do Rajne, pa do Honorinsa koji je povukao i posljednje trupe sa ovog područja - od I-V stoljeća. Uz prikaz svake ličnosti dan je i osvrt na njegovo značenje za Köln odnosno ovaj dio tadanjeg rimskog carstva. Ova galerija rimskih careva i vladara, historijskih ličnosti ovog područja je istovremeno prikaz historijskih zbivanja na ovom prostoru u vremenu rimske vladavine. Svakako novi do sada neuobičajeni način interpretacije historijske tematike u arheološkim muzejima (analogni pokušaj je u Vinkovcima gdje su izloženi portreti rimskih careva rođenih u Vinkovcima - Cibalac - i u Srijemu).

Zainteresirani muzeji koji žele nabaviti ovu publikaciju "Römer illustrierte I.1974" za muzejsku biblioteku mogu se obratiti direktno na Römisch-Germanisches Museum, 5 Köln 1, Columbastu 5, BRD. Cijena je 7.- DM.

A.B.

MEĐUNARODNI NATJEČAJ ZA GRADNJU RÖMISCH-GERMANISCHES MUSEUM U KÖLN

Godine 1962. raspisao je grad Köln međunarodni natječaj za gradnju Römisch-Germanisches Museum-a u Kölnu. Ovo je nakon rata drugi međunarodni natječaj za jedan evropski muzej.

Prvi natječaj bio je 1950.godine raspisan od grada Beča za Museum der Stadt Wien - Muzej grada Beča - na kojem je sudjelovalo 103 arhitekta sa 113 projekata. Za problematiku i koncepciju muzejske arhitekture bio je to jedan od značajnih događaja i priloga suvremenoj muzeološkoj problematici. Uz projekt muzejske zgrade uvjetovano je rješenje ne samo izložbenog prostora sa kompleksnom problematikom koja je vezana za izložbeni prostor koji često nameće koncepciju i formu izlaganja. - Za projekt muzejske zgrade vezane su i studijske zbirke i depoi, prostor za studijski

i pedagoški rad, radionice i niz drugih prostora koji uvjetuju kompleksni rad jedne ovako velike muzejske ustanove.

Na ovom prvom natječaju u Beču nije ni jedan projekt dobio prvu nagradu. Polemike koje su tim povodom bile ne samo u stručnoj nego i u dnevnoj štampi, obogatile su tematiku i problematiku muzejske arhitekture dragocjenim priložima.

Ovaj natječaj u Beču utjecao je na sve daljnje gradnje muzejskih zgrada ne samo evropskih muzeja. Dokumentacijom koja je vezana za ovaj natječaj i gradnju muzeja u Beču, a koju posjeduje MDC, obilno su se koristili i naši arhitekti za projekte na domaćim i stranim natječajima za muzejske zgrade.

Sigurno je da je ovaj bečki natječaj imao odlučujući utjecaj i na projektante koji su dali svoje priloge za natječaj u Kölnu. Na natječaju u Kölnu sudjelovalo je samo 57 arhitektonskih biroa i na veliko iznenađenje koje je premašilo očekivanje, projekti su bili muzeološki vanredno solidno obrađeni. Žiri nakon vrlo kritičkih analiza i javnih diskusija dodjelio je tri prve nagrade. Do sada prvi slučaj ovako uspjelog natječaja za jednu muzejsku zgradu.

Nagrade dobili su: - Arhitekt prof.ing.H.Röcke, Braunschweig - arhitekti H. Klement, L.Pavlović, Gelsenkirchen - arh.ing. H. Spiertz, Köln -.

Za izradu projekta bio je predviđen dulji period vremena pa je i to uvjetovalo mogućnosti za iscrpne konzultacije sa muzejskim radnicima. Svi projekti su bili izloženi na uvid širokom krugu zainteresiranih. Izložba projekata, po broju posjetilaca, pokazala je da je taj krug zainteresiranih ovdje u Kölnu zaista vrlo širok.

Gradnja muzejske zgrade započeta je u maju 1969.godine i već u novembru 1970.godine dovršen je dio zgrade u kojem su odmah bile uređene i počele radom muzejske radionice za konzervaciju i restauraciju muzejskih predmeta i zbirki.

Istovremeno započeta je i gradnja ostalog muzejskog prostora. Cjelokupna gradnja završena je već 1973.godine i sa dovršenjem pojedinih dijelova zgrade odmah je nastavljen rad na uređenju prostora i postavu muzejskih zbirki. Krajem 1973.godine muzej je bio postavljen.

²Izložbeni prostor za postav zbirki muzeja obuhvaća ukupno 5.933 m². -- Ulazni hal ima 400 m², a velika predavaona 500 m². Posebno je još prostor za restoran (koji je otvoren i nakon vremena za posjet muzeju) sa terasom, zatim uprava i studijski dio muzeja. U suterenu je prostor od 2.060 m² za studijske zbirke i depoe i stručne muzejske radionice.

Sudeći po komentarima i kritičkim prikazima u stručnoj i dnevnoj štampi ova nova zgrada muzeja u Kölnu znači za suvremenu muzejsku arhitekturu jedan historijski objekt i historijski događaj. Konceptija prostora kako je riješen u ovoj zgradi nije u tradicionalnom stilu i u dosadašnjim rješenjima konceptije izložbenog i studijskog prostora jednog muzeja. U rješavanju prostora za snještaj muzejske zbirke osjeća se da je osnovni kriterij bio -- odnos posjetilaca prema eksponatima.

Rimsko - Germanski muzej u Kölnu

Prostor je formiran tako da je osnovni i jedini subjekt u prostoru - muzejski predmet! On se posjetiocu nameće i posjetilac ga mora uočiti.

Da je zgrada ovog novog muzeja uspješno riješena i da je ispunila zadatak i očekivanja dokazuje ne samo glas stručne kritike nego još više broj posjetilaca koji raste i približava se milionskom broju.

A.B.

RÖMISCH - GERMANISCHES MUSEUM DER STADT KÖLN

RIMSKO - GERMANSKI MUZEJ GRADA KELNA

Pred nešto više od sedam mjeseci otvoren je u Kölnu vjerojatno jedan od najmodernijih muzeja u Evropi, Rimsko - Germanijski muzej, s 4 450 m² zatvorenog izložbenog prostora i 1483 otvorenog. Sticajem okolnosti još 1942. godine pronađen je, iskapanjem na južnoj strani kelnske katedrale, Dionizijev mozaik, te je zajedničkim radom muzealaca i arhitekata 1967. godine na tom mjestu i započeta gradnja ovog muzeja. Ovo zdanje, koje se nalazi u najstrožem centru grada, oduševljava svakodnevno, ne samo stručnjake muzealce, već i sve ostale posjetioce koji su namjerno ili slučajno ušli u njega. Već i činjenica da je u proteklih sedam mjeseci bilo preko sedamstotina tisuća posjetilaca govori dovoljno o popularnosti tog muzeja. To je upravo imponantna brojka za evropske prilike. Možda bi čak i u SAD, gdje su posjeti muzejima daleko veći nego u Evropi, bila vrijedna divljenja. Taj podatak o broju posjetilaca nas je naravno obradovao jer je to rezultat ne samo dobre već i atraktivne postave za široku publiku, a istovremeno i vrijedan primjer kojeg bi trebalo slijediti.

Pred oko dva mjeseca boravio sam u tom lijepom gradu na Rajni i iskoristio priliku da ponovo posjetim taj objekt. Već kod prvog susreta s tim novim Rimsko-Germaniskim muzejem bio sam impresioniran. No i ovoga puta ne jednako toliko ako ne možda i više oduševio.

Muzejski kompleks je nastao u tri etape. Prvo je izgrađena studijska zgrada muzeja, samostalan objekt na jugoistočnoj strani cijelog kompleksa. U njemu se nalaze - studijska zbirka, biblioteka, velike radionice, te radne sobe naučnih radnika i tehničara. U drugoj etapi izgrađen je depo, a završni dio posla bila je zgrada samog muzeja. Svakako da je u trećoj etapi gradnje najteži i najosjetljiviji dio posla bilo rješenje prostora iznad Dionizijeva mozaika. To je zaista odlično riješeno pa je tako nastala Pobjednička dvorana nad tim mozaikom.

Zgrada muzeja, jednostavna u formi, nije arhitektura u klasičnom smislu, već je to neka vrsta "prostornog omotača" koji izolira slijed unutarnjih prostorija od slobodnog gradskog prostora te posjetilac ina osjećaj da se, prolazeći izložbenim prostorom, nalazi na otvorenom prostoru. No udino u muzej. U predvorju se nalaze grupe stolica za odmor, kutak za osvježenje, garderoba te muzejski prodajni prostor gdje se posjetiocu nude na prodaju katalogi